

Očkovanie patrí medzi najefektívnejšie preventívne opatrenia pre jednotlivca ako aj pre spoločnosť, vďaka ktorému môžeme predchádzať vybraným prenosným ochoreniam.

Účinnosť očkovania je vo svete i v Slovenskej republike dokázaná ústupom až vymiznutím ochorení, ktorým sa dá predchádzať očkovaním. Pravidelné povinné očkovanie detí sa v Slovenskej republike vykonáva podľa aktuálneho očkovacieho kalendára na rok 2018, ktorý bol vypracovaný v súlade s § 5 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení.

Povinné očkovanie plne hradia zdravotné poisťovne a vykonáva sa v záujme zdravia dieťaťa v rámci špecifickej preventívnej starostlivosti. „*V minulosti bola na Slovensku úroveň zaočkovanosti detskej populácie na úrovni 98 až 99 percent a patrili sme medzi krajiny s najvyššou úrovňou zaočkovanosti*“, hovorí Ján Mikas, hlavný hygienik Slovenskej republiky.

Postupný pokles zaočkovanosti detskej populácie sa v SR pozoruje približne od roku 2010.

Úroveň zaočkovanosti klesla, v prípade očkovania proti osýpkam, mumpsu a ružienke k úrovni 95 percent. „*Priaznivá epidemiologická situácia vo výskyte ochorení ovplyvniteľných očkovaním môže viesť laickú verejnosť k domnienke, že ak sa ochorenie u nás nevyskytuje, očkovanie proti nemu je zbytočné. Pri nedostatočnej optimálnej hladine tzv. kolektívnej ochrany môže dôjsť k zhoršeniu epidemiologickej situácie na Slovensku a hroziť možný návrat a šírenie infekčných ochorení, ktoré sa u nás nevyskytovali, alebo iba ojedinele, napr. osýpky, mumps, čierny kašeľ a ďalšie*“, dopĺňa hlavný hygienik SR.

V súčasnosti sa v Slovenskej republike detská populácia povinne očkuje proti desiatim závažným infekciám, a to proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, detskej obrne, vírusovej hepatitíde B, invazívnym hemofilovým nákazám, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, osýpkam, mumpsu a ružienke.)

Akú máme zaočkovanosť detskej populácie?

Posledná kontrola zaočkovanosti detskej populácie bola v Slovenskej republike vykonaná k 31. 8. 2017. **Celoslovenské výsledky zaočkovanosti v rámci pravidelného povinného očkovania detí prekročili hranicu 95 % s výnimkou základného očkovania proti osýpkam, ružienke a mumpsu (MMR) - ročník narodenia 2015, kde celoslovenská zaočkovanosť dosiahla 94,8 %.**

Na úrovni krajov sa nižšia ako 95 % zaočkovanosť zistila v rámci základného očkovania proti MMR v 15. – 18. mesiaci života:

- v ročníku narodenia 2015 v štyroch krajoch

Bratislavský - 92,7 %, Trenčiansky - 92,7 %, Banskobystrický - 94,9 %, Žilinský - 94,9 %

- v ročníku narodenia 2014 v dvoch krajoch

Bratislavský - 93,0 %, Trenčiansky - 94,2 %

- *v ročníku narodenia 2013 v dvoch krajoch*

Bratislavský - 92,3 %, Trenčiansky - 94,0 %

- *v ročníku narodenia 2012 v dvoch krajoch*

Bratislavský - 92,2 %, Trenčiansky - 94,6 %

- *v ročníku narodenia 2011 v Bratislavskom kraji - 94,3 %.*

Priaznivú situáciu vo výskyte vybraných prenosných ochorení v Slovenskej republike si laická verejnosť často vysvetľuje tak, že ďalšie očkovanie proti nim už nie je potrebné. „Skutočnosť je však taká, že tieto nákazy sa u nás nevyskytujú z dôvodu, že detská populácia je systematickým očkovaním pred nimi dobre chránená. Treba si však uvedomiť, že pokiaľ je pôvodca nákazy (vírus, baktéria) prítomný v populácii, alebo vo vonkajšom prostredí, riziko infekcie pretrváva. Preto očkovanie zostáva optimálnou a najspoľahlivejšou ochranou pred infekčnými chorobami“, konštatuje Ján Mikas, hlavný hygienik SR.

Vzhľadom na súčasný intenzívny pohyb obyvateľstva vo svete nie je vylúčené zavlečenie akejkoľvek infekčnej choroby do ktorejkoľvek krajiny vrátane Slovenska. V krajinách, kde je očkovanie dobrovoľné alebo úroveň zaočkovanosti nedosahuje požadovanú úroveň, sa vo väčšej miere vyskytujú epidémie infekčných ochorení. Ide najmä o nedávne epidémie osýpok alebo mumpsu, ktoré sa opakovane vyskytujú napríklad v Nemecku, Taliansku, Holandsku, Belgicku, vo Veľkej Británii a v Rumunsku. V krajinách Európy, kde je zavedené povinné očkovanie, sa epidémie infekčných ochorení v takej miere nevyskytujú.

Poradne očkovania

Problematika očkovania je a mala by zostať aj naďalej v rukách odborníkov. Na všetkých 36 regionálnych úradoch verejného zdravotníctva v Slovenskej republike sú zriadené poradne očkovania, v rámci ktorých odborníci z oblasti epidemiológie poskytujú rodičom bezplatné konzultácie v súvislosti s očkovaním. Význam povinného očkovania, ako aj riziko, ktoré hrozí dieťaťu v prípade, že nebude očkované, rodičom vysvetlí očkujúci lekár.

Ak rodič odmietne dať dieťa zaočkovať, nevystavuje riziku ochorenia len vlastné dieťa, ale aj ďalšie deti vnímavé voči infekcii, neočkované z dôvodu kontraindikácie alebo, ak nedosiahli ešte určený vek očkovania.

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, tak ako každoročne, aj pre tento rok vydal pre rodičov praktickú formu očkovacieho kalendára na rok 2018:

<http://www.uvzsr.sk/kalendar/index.html>

Všetky dôležité informácie v súvislosti s očkovaním sú zverejňované na webovej stránke www.uvzsr.sk (v časti Očkovanie).

Mgr. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD., v.r.

hlavný hygienik Slovenskej republiky